

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posrednik številka 18 v.

Reklamacije so poštnine proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin-
večkrat po dogovoru.

73. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 21. junija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
»Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate l. t. d.: Upravništvo
»Rdečega Prapora«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Papežev poraz.

V večje zadrego ne bi bil lahko kdo spravil naših klerikalcev kakor papež s svojo nesrečno encikliko. Naši Slovenčevci so »katoliški« in papeževski do kosti, obenem so pa tudi monarhistično lojalni, vsaj z jezikom, kakor star veteranec. Včasih se da to prav prijetno združevati, ker piha v Avstriji klerikalni veter tudi v najvišjih krogih. Sedaj pa je ta dvojna lastnost naših nadkatoličanov tako nadležna, da sami ne vedo, kako bi se rešili iz precepa. Znano je, kako je »Slovenec« zmerjal, ko so se na Nemškem pojavili protesti proti encikliki. Neki člankar klerikalnega lista je venomer kričal, da je enciklika zgolj »naboženski« čin glavarja katoliške cerkve in da se nima nihče vtikati v to. No, na svetu je bilo vendar mnogo ljudi, ki niso vprašali »Slovenca«, pa so se vtikali. In med onimi, ki so izrazili svoje obžalovanje, da se je izdala Boromejeva enciklika, so tudi nekateri katoliški vladarji, namreč: Saksonski kralj, bavarski princ-regent in pa — avstrijski cesar Franc Jožef. Kaj pravi na to vsekotoliški hiperlojalni »Slovenec«? In to »vtikanje«, ki je po katoliškem listu »nedopustno«, je imelo prav krepke posledice.

»Sveti« oče je namreč iz »razlogov umnosti« storil potrebne korake, da se ni enciklika razglasala ne v cerkvah ne v škofijskih listih.

Obračajte stvar kakorkoli je hočete: Papež je doživel poraz. Je že tako, ljubi Slovenčevci! Včasih ni bilo treba družega, kakor da je Rim zaklel, pa se je ves krščanski svet valjal v prahu. Včasih so romali cesarji čez Alpe in so v sami srajci stali za pokoro pred papeževimi vrati. Danes ne hodi nihče več v Kanoso in močeni papež se ne upa več preklesti ne kraljev, ne narodov, ampak kakor šolarček, ki ga je oštel učitelj, jedlja, da ni tako mislil in da ne bo več.

Polagoma bodo ljudje že tudi še pri nas izpoznali, da so vaše strele kolofonija.

Proces ruske policije.

V Parizu se je v torek, kakor smo poročali v zadnji številki, začel proces proti Rusu Ripsu. Obtožen je poizkusa umora. Toda pravi obtoženelec v tem procesu je ruska politična policija.

Preden je Rips izvršil svoj atentat zoper polkovnika Kottena, je spisal svoje spomine, iz katerih podajamo najvažnejše momente, ker bodo po njih čitatelji laže umevali ves proces.

Dne 19. februarja 1909 je bil Rips v Moskvi aretiran in izročen politični policiji. Polkovnik Kotten, ki ga je imel zaslišati, ga je takoj spoznal. Zasiheval ga je namreč že pred tremi leti; takrat je bil Rips odgnan v Sibirijo, odkoder je pa pobegnil. Kotten je dejal Ripsu, da dobi najprej tri mesece ječe, potem pa da bo odgnan v Irkutsk v Sibiriji. Nato je začel govoriti o revolucionarni stranki, dejal, da pozna policija vse njene načrte, da preden se izvrše in končno ga je povabil, naj vstopi k njemu v službo kot vohun.

Rips je prebil grozne duševne boje in nazadnje si je zmisлил sprejeti predlog, da bi na ta način spoznal prave vohune in špicle. Zahteval je nekaj časa za premišljanje in ga je dobil. Prej je pa še vprašal: »Kdo vam jamči, da ne vstopim v Vašo službo le zato, da bi imel od tega korist kot revolucionar?« Polkovnik je odgovoril: Izdaj-

stva se ne bojimo. Kajti prejalistej morate na svojih potih srečati katerega svojih tajnih sotrudnikov.

Nikdar se nam še ni pripetilo, da bi nas bil izdal, kdor je bil v naši službi. To je prenevarno. Res je, da sta nam jo dva popihala. Eden je bil celo dobil denarja. Tu se ne da nič napraviti. Ampak če se nam ponesrečita dva slučaja, se nam jih posreči deset. Nadalje pravi Kotten: »Kjerkoli se ustanovi revolucionarna skupina, je že špicel med njimi.«

Po dolgem notranjem boju je Rips dne 20. februarja zvečer naznanil Kottenu, da sprejme njegov predlog. Kotten ga je takoj izpustil in povabil za drugi večer v posebno sobo restavracije Testov. Na tem sestanku je Rips dejal, da ni član organizacije revolucionarjev. Kotten je na to opomnil: »Škoda! Ampak to se lahko popravi. Rips je omenil, da revolucionarna stranka vsled desorganizacije po Azevovi aferi in radi pomanjkanja denarja ne bo storila nič večjega. Na to je odgovoril Kotten: »Za to le nič ne skrbite. Poučen sem, da je dal neki B. F. stranski stotisoč rubljev. Ne pozabite, da glava kakor Savinjkova ni ustvarjena za hladno premišljanje. Na srečo sem dobro poučen o vsem, kar dela in kar namerava. Pripravljeni moramo biti na atentate teroristične skupine. Glejte, da se približate revolucionarnim krogom.«

Kotten je predlagal Ripsu, naj gre v Pariz, kjer bo našel nekdanje prijatelje. V tujini naj bi ostal najmanj šest mesecev in dobival povrh potnih stroškov po 500 rubljev na mesec.

Drugi večer je bil zopet sestanek s Kottenom v restavraciji. Kotten je imej s seboj polkovnika Klimoviča, visokega funkcionarja peterburške policije. Klimovič je dejal: »Zdaj življenje ni več zanimivo. Ne zgodi se nič več.« Rips je omenil, da poročajo časopisi neprenehoma o atentatih in eksproprijacijah. Na to pravi Klimovič: »Te eksproprijacije nas le malo zanimajo. S temi lahko opravi navadna policija. Da ima naš obstanek smoter, je treba drugačnih dogodkov, ki nam dajejo priliko za delo in zaslužek... Revolucionarji nimajo več nekdanje inteligence. Nič talenta, nič inicijative, nič korajžja za velika teroristična podjetja.«

Zadnji pogovor s Kottenom je imel Rips v Varšavi. Kotten mu je dal nalog, naj se v Parizu seznani z agentom Aleksandrovom, čigar naslov je Rue de Grenelle št. 79. (Tam je rusko poslanstvo!)

Rips je odpotoval v Pariz in tam je pozneje napadel Kottena. Ta napad je dal povod procesu, o katerem bomo poročali.

Anarhija.)

Baronu Schwarzu in njegovi vladi danes kranjsko učiteljstvo ne more več zaupati! Zadnji dogodki so nam izpričali, da danes na Kranjskem ni oblasti, kjer bi dobilo učiteljstvo vsaj del pravičnosti. Kruta, tem krutejša je resničnost teh besed, če pomislimo, da postane žrtev teh razmer in da bo najhujše občutilo vse posledice — kranjsko ljudskošolstvo. Edina instanca, ki ji sme učiteljstvo v tej zadevi vsaj deloma se zaupati je ministrstvo za nauk in bogocastje. Saj so poslanci S. L. S. oni, ki spravljajo korumpiranost do viška, da, saj so oni, ki so si z največjim pritiskom in nasiljem znali prilastiti še celo vlado za svoje nemoralno početje.

Protizakonitosti so danes na dnevnem redu, in žalostna resnica je, da ni pri nas več moči, ki bi

*) Ta članek objavlja zadnji »Učiteljski Tovariš«. Ker je želja učiteljstva, da izve javnost čim natančneje za razmere, ki se opisujejo v njem, ga objavljamo tudi mi.

ščitila zakon. Red in pravila so izgubila svojo veljavo. Žalostno je, a resnično, kar moramo povdarjati: Danes ni na Kranjskem razsodnega človeka, ki bi veroval v pravičnost in zakone, ali v objektivnost vlade, ki se ima po zakonih ravhati in jih ščititi. — Popolna anarhija je zavladala!

Mnenje nižjih oblasti nima pri višji instanci, kjer sede klerikalni in vladni prvaki, nikake veljave. To se nam najlepše kaže pri učiteljskih imenovanjih zadnji čas. V Ljubljani je n. pr. deželni šolski svet (t. j. klerikalci s pomočjo vlade!) namenoma prezrl dvakrat zaporedoma terno mestnega šolskega sveta v ljub temu, da je zaradi prvega protesta obč. sveta dobil od ministrstva ukor. To sta imenovanji Jegliča in Okorna.

Še lepše se je zgodilo, ko je deželni šol. svet pri imenovanju voditelja na III. m. š. v Ljubljani, takoj oddal Čepudrovo mesto na II. mo. š., ne da bi ga razpisal. Dasi sme dež. šol. svet oddajati službe tudi ex offo, vendar bi bila tu dolžnost vlade, da štiti zakonite postopanje, ker tu je bil zavratni namen klerikalcev očitiden. Pa kaj hoče to naši vladi, saj naši vladi ni do pravičnosti, ni do moralnosti. Ne gre tu za Smrdela, ampak značilno je, da je ravno Smrdel deželen te protizakonitosti! Ironija usode! Plaćilo izdajstvu.

Kršenje pravic in avtonomne oblasti mestnega šol. sv. je tu očitno. Princip, ki vlada tu, je superlativ nemoralnosti: Če je okrajni šolski svet napreden, tedaj odda dež. šol. svet službo brez ozira na terno okr. šol. sveta ali pa kar ex offo; če je pa okr. šol. svet klerikalen, tedaj sestavijo terno, ne oziraje se na kvalifikacijo, pod največjim pritiskom in le z ozirom na politisko prepričanje prosilčevu. Da se je preziralo boljše kvalifikovane in se nastavljaše slabše kvalifikovane kompetente, o tem je na razpolago mnogo slučajev. Če so pa bili skoro primorani oddati mesto naprednemu učitelju, tedaj se je izzval nad njim najhujši uradni pritisk, da je bil učitelj skoro primoran vdati se. Poznamo pa tudi slučaje, ko se je učeo mesto iznova razpisalo, da se je dobil klerikalni profesor samo da ni bilo potreba oddati mesta naprednemu učitelju.

In kaj je posledica takih nameščenj? Posledica tega je, da taki voditelji izvajajo na podrejenem učiteljstvu uradni politiski pritisk. Tako se je dogodil zadnji čas slučaj, da je klerikalni voditelj ob nameščenju ščuval učiteljico zoper svoje napredne kolege, je o njih sumičil, in to vse v pričo in v navzočnosti c. kr. okr. šol. nadzornika »Gospodična«, pa še to vam svetujem, da se ogiblujete vseh anarhistov! Tako je ta voditelj delal med podrejenim učiteljstvom razdor, čeprav ima sicer skrbeti v smislu § 133. šol. in uč. reda za slogo med podrejenim učiteljstvom in c. kr. nadzornik je bil poleg, in vse to silal, samo da dobi stvar še ostudnejše lice javnega denuncianstva! — Der größte Schuft...

Nemalo smo se pa čudili, da neki c. kr. nadzornik ni popravil in pojasnil vesti, ko so mu je očitalo, da je v klerikalno-politiške namene zlorabil svojo uradno moč. Javno se mu je očitala ta zloraba njegove službe, in on bi bil že zaradi podrejenega učiteljstva dolžan, doprinesiti dokaz resnice, a ga ni in je s tem priznal svoje dejanje. Korumpiranost režima in Schwarzove vlade se nam vidi tudi v tem oziru, če se spominjamo na deželnega predsednika Heina, ki je v takih slučajih zahteval vedno uradni popravek!

In naša vlada drži pri vsem tem početju roke križem, da, še več, ona direktno podpira to po-

četje, kar je izpričal baron Schwarz s svojo izjavo: «Proti dr. Šusteršiču ne morem ničesar storiti!» Korupirana vlada je sklenila pobratimstvo z nasiljem! Skrajna demoralizacija pa odseva še iz tega, da vlada podpira nemoralno početje, da se pri nameščanju desledno prezira kvalifikacija. To je edino pravo merilo, če bi hotela biti naša vlada pravična!

In kaj je sedaj naša dolžnost? Naša dolžnost je, da zberemo vse slične protizakonite in nemoralne slučaje. Zatorej jih nam vposiljajte natančno popisane! Dolžnost «Zveze» je, da najodločneje protestuje proti takemu početju na naučno ministrstvo in podpre svoj protest z golimi dejstvi! Istotako je pa tudi dolžnost «Zveze slovenskega učiteljstva», da vložijo protest na naučno ministrstvo in se najodločneje upre takemu nemoralnemu početju nad svojimi člani. Da, še več! Naša dolžnost je, da se organiziramo po avstrijskem časopisju vseh narodnosti in seznanimo najširšo javnost s korupcijo, ki vlada nad učiteljstvom nekje — v Avstriji!

Zato bomo poskrbeli, da se potem časopisja razve po vsi monarhiji in tudi izven nje, kako lomijo na Kranjskem zakone, kako je klerikalni politik dr. Šusteršič pahnil deželnega predsednika Schwarza s stola pravičnosti in objektivnosti ter napravil iz zaščitnika zakonov in pravice — marioneto v svojih krutih rokah! Naj gre tako obsodba po vsem kulturnem — svetu! Komu v sramoto, pač ni težko reči.

Prihajajo žalostni časi. C. kr. nadzornik je politički priganjač, v Dobrepoljah brusijo nože, na Grabnu v Ljubljani denucirajo z anarhisti, službe oddajajo preko zakonitih določil pod roko, baron Schwarz — namestnik cesarjev — pa čepi pod mizo in brez moči in volje gleda, kako se s klerikalnimi politiki in duhovniki na čelu zgrinja črna vojska, da z zakonolomstvom in krvjo uveljavljajo — moč nasilja!

Anarhija v polnem cvetju! Zato pa še enkrat: Slabiti, omahljivci, vohuni, nezmačajneži — stran od nas, stran takoj, da bodo čiste in pripravljene naše vrste, da ne bo omahljivca v našem številu, ko se nam je boriti za čast, resnico in pravico!

Politični odsevi.

* V socialno-političnem odseku se je v četrtek razpravljalo o zakonu proti pijančevanju. Nemško-nacionalnemu poslancu Stölzlu se je pa zdale umestno, nastopiti proti zakonu z obstrukcijo, ker je menda po njegovem mnenju pijančevanje nemško-nacionalen privileg.

* Iz krščansko-socialnega tabora. Verganijev „Deutsches Volksblatt“ nadaljuje napade na Gessmanna in njegove pristaše, katerim očita prav hude reči. Mladí Gessmann je hotel deloma utajiti svoj govor proti krščansko-socialnim delavcem; „Deutsches Volksblatt“ pa odgovarja, da mu ga lahko dobesedno dokaže, ker sta ga za vrati dva stenografa — stenografirala.

Dunajski gostilničarji, večinoma krščanski socialci, so na nekem shodu nenavadno ostro kritizirali politiko kršč. socialne stranke. Očitati so, da je le posameznim osebam pomagala do polnega korita.

* Ogrske ožje volitve nekoliko zboljšujejo položaj opozicije, toda vprico velikanske vladne večine je vse to tako neznatno, da že ne prihaja več v poštev. V Duna Keckelu je bil voljen Košutovec Pozsgay, v Kisfenő Andraši jevec grof Wenckheim, v Kis-Kun-Jules vladinovec Hegedűs, v Duna Vecse Košutovec grof Benyovszky, v Sar-Kereszturu neodvisnjaski divjak Josip Madarasz, v Somogyzill pa Košutovec Hegyi.

* Prvi volilni protest na Ogrskem se je pri Kraljevski kuriji vložil proti poslancu Rakovszkemu, ki je bil v Čorni izvoljen proti vladnemu kandidatu Czirakyju.

* Dopolnilna volitev za nemški državni zbor je bila v petek v volilnem okraju Ückermünde-Usedom-Wollin. Treba bo ožje volitve med socialnim demokratom in konservativcem. Dobil je konservativni kandidat Böhlendorff 6065, kandidat napredne ljudske stranke Herndörfer 4299, socialni demokrat Kuntze 7787 glasov. Čeprav je dvomljivo, kako bo pri ožji volitvi, so socialni demokratje z uspehom lahko zadovoljni. Leta 1907. je bil rezultat sledeči: Konservativci 8156, svobodomiselná združitev 6358, socialni demokratje 6113; pri ožji volitvi pa konservativci 9415, svobodomiselní 11.011. Torej so konservativci izgubili 2091, naprednjaki 1654 glasov, socialni demokratje pa so pridobili 1674 glasov. Vsekakor torej lep napredek.

* Italija in Avstrija. V italijanskem parlamentu je poslanec Montresor interpeliral, zakaj so avstrijske oblasti zabranile, vsem trident-skim športnim društvom udeležbo pri veseličnih sestankih v Italiji. Državni podtajnik za zunanje zadeve odgovarja, da o taki splošni prepovedi

vladi nič ni znano. — Posl. Montresor trdi, da se je tudi nekaterim športnim društvom z Italije prepovedal prestop avstrijske meje. Taki koraki da ne morejo učvrstiti prijateljskih razmer med Avstrijo in Italijo. — Državni podtajnik odgovarja, da kritizira to vprašanje odloke oblasti tuje države. — Ministrski predsednik San Giuliano se pridružuje tej izjavi. Vsaka država ima pravico, izdajati take naredbe in nobena druga država nima pravice, posredovati v takih rečeh.

* Angleži in avstrijski dreadnoughti. V zbornici poslancev je lord Beresford vprašal prvega lorda admiralitete Max Kenna, če mora zbornici poročati, kaj je na tem, da se v Trstu oziroma v Pulju gradi dva dreadnoughta in če mu je uradno ali neuradno znano, da se pripravlja stavba še dveh takih ladij v Avstriji. Max Kenna odgovarja, da mu je le to znano, kar je čital v časopisih.

* Angleži in papeževa enciklika. V zbornici poslancev je liberalac Gibson Bowles interpeliral, če se je angleški vladi dostavila papeževa enciklika, ki blati reformacijo in reformatorje; ako se je — vprašuje interpelant — ali bo Grey predložil zbornici prevod latinskega teksta? Ali namerava vlada radi tega predmeta primerno nastopiti pri vatikanu. — Grey odgovarja, da se enciklika ni dostavila angleški vladi.

* V srbski skupščini je predsednik naznanil, da je ministrstvo demisioniralo in da po parlamentarnih načelih skupščina ne more delati, dokler se ne reši kriza. Prihodnja seja se bo naznanila.

* Francoska zbornica razpravlja o interpelacijah, ki se tičejo splošne politike vlade. Oglašilo se je okrog 20 govornikov; razprava bo torej trajala več dni. Socialist Thomas očita vladi, da ravna svojo politiko po zahtevah kapitalizma. Socialist Brisson pravi, da je agrarna politika vlade napačna.

* Vatikan in Španija sta si odpovedala prijateljstvo. Kakor smo že javili, je sedanja vlada izdala dekret, da uživajo znanprej tudi nekatoličani versko svobodo. Vatikan pa, ki sicer neprenehoma goje, da zahteva le svobodo in enake pravice za katoličane, je ves iz sebe, čim dosežejo tudi drugi kje kosček pravice. Govori se, da hoče vatikan rati tega pri nekem pogajanju, ki ga ima s špansko vlado, delati težave. Nato izjavlja minister Canalejas, kakor poroča «Agenzia Fabra», da bo v tem slučaju enostavno prekinil pogajanje. Tudi na Španskem se torej ne plašijo več rimskega zganja.

* Krečanske homatije. V diplomatičnih krogih se govori, da je največja nevarnost radi Krete že minula. Obravnave o tem vprašanju se bode vršile v Londonu na podlagi protokola, ki ga bo predlagal angleški državni tajnik Grey.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— Denunciranje je klerikalcem tako prirojeno, da ga ne morejo pustiti. Radi oddaje dela pri novi obrtni šoli so se pritožili deželnemu odboru. To je njihova pravica, katere jim ne more nihče braniti. A zaključili so svojo pritožbo s sledečimi stavki: „Končno naznanjava vis. deželnemu odboru, da krožijo po mestu listki, s katerimi politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo v Ljubljani naznanja, da ima svojo knjižnico nastanjeno v prostorih otroškega vrtca, Cerkvena ulica 21. Prosva deželni odbor, da političnemu društvu za Trnovo in Krakovo prepove rabo šolskih prostorov, kakor tudi enostransko porabo šolskih telovadnic za razna telovadna in druga društva. Govori se, da dobe ta društva celo brezplačno električno razsvetljavo. Kot ljubljanska davkoplačevalca se čutiva tudi oškodovana, da daje ljubljanski magistrat brezplačno na razpolago prostore v bivšem vojaškem preskrbovališču „Narodni delavski organizaciji“, ker bi se navedeni prostori lahko oddali proti plačilu za kako skladišče. Visoki deželni odbor blagovoli odrediti, da mestni magistrat raznim strankarskim društvom ne bo dajal brezplačno prostorov in blagovoli tudi preiskati, kako in pod kakimi pogoji oddaja ljubljanski mestni magistrat dvorano „Mestnega doma“.

Socialni demokratje se ne morejo pritoževati, da uživajo pri ljubljanskem magistratu kakšno posebno protekcijo; to smo na pr. opazili, ko je „Vzajemnost“ prosila za telovadnico. Marsikaj v tem, kar navaja pritožba, je res graje vredno. Ampak kdor čita, se ne more iznebiti občutka, da je tak boj nelojalen in da nekateri stavki silno močno diše po denunciaciji. Kar se tiče oddajanja prostorov posameznim društvom, je na vsak način nekorrektno, če se protežirajo društva ene, odklanjajo pa društva druge stranke. Nasprotno pa ne bi bilo prav nič napačnega, če bi ustrezala občina v tem oziru vsem strankam enako. Nelojalnost klerikalnega boja pa tiči poglavitno v tem, da jim ne bi bilo treba iskati takih potov, ker imajo vendar deželno gospodstvo popolnoma v svojih rokah. Toda svoje metode se menda ne bodo odvadili, dokler bodo živi.

— Kongres v Ljubljani. Te dni je imela tudi Ljubljana svoj kongres. Pa naj še kdo pravi, da se ne moderniziramo! In nazadnje to zboro-

vanje ni bila sama parada kakor marsikdaj veliki kongresi, ampak se je bavil z jako resnim vprašanjem velikega socialnega pomena. Pravzaprav je bil to občni zbor društva za prisilno vzgojo in mladinsko skrb, bili so pa na njem tudi udeleženci iz drugih krajev države, ki so povedali marsikaj zanimivega. Društvo samo zasluži mnogo priznanja, največ pa gotovo deželnosodni svetnik gospod Milčinski, ki je duša vsega dela za zanemarjeno mladino, kateremu se je posvetil z vso vnemo in resnobo. Kolikortoli pa se je govorilo lepega in pametnega na kongresu, — z vsako besedo se seveda ne more soglašati — ostanejo vendar odprta še velika vprašanja, na katera zbor ni odgovoril in tudi ni mogel odgovoriti, ker presegajo njegovo kompetenco in moč. Prav ta nerešena vprašanja pa so najvažnejša in najbolj tragična. Najžalostnejše je, da mora sploh obstojati tako društvo. Zanemarjena mladina — kaj je to? Vsakdanje mnenje preklinja izprijene pobe in dekle, češ, že kot otroci so v nadlego ljudem, pozneje pa bodo iz njih berači in tolovaji. In država — zida ječe za berače in tolovaje, ki se rekrutirajo iz take pokvarjene mladine. Zida venomer nove ječe in vedno jih je še premalo. In nastavlja policijo, da lovi berače, in tolovaje in državne pravdnike, da jih tožijo, in sodnike, da jih obsojajo, in ravnatelje in paznike, da jih nadzorujejo v kaznilnicah, odkoder se večinoma vračajo še bolj poučeni, še bolj podkovani za nova hudodelstva. In vendar uče vsi sedanji poizkusi privatnih društev, da ta zanemarjena mladina ni nikakor „šiba božja“, da tisti otroci niso rojeni in od neakšne neizpremenljive usode določeni za berače in tolovaje, ampak da postanejo iz njih lahko prav tako delavni in pošteni ljudje kakor iz drugih otrok. Ampak izpridili so se, ker so „zanemarjeni“. Beseda je dobra. Pa vendar pove veliko premalo. Človek jo sliši, in odpre se mu tisoč novih vprašanj. Odkod zanemarjenost? Nekateri nimajo staršev. Nesreča. Drugi jih imajo, ampak starši so sami pokvarjeni. Nova vrsta vprašanj: Zakaj? Kako? Ali pa imajo poštene starše, toda revne. Oče in mati morata delati, otroci so pa prepuščeni sami sebi. Pridejo v slabo družbo, izpridijo se. Ščasoma dobe sami otroke, zakonske ali pa nezakonske in vrsta se nadaljuje. Brez konca in kraja. In država zida nove ječe. — Kaj so zanemarjeni otroci drugega kakor tragične žrtve naše družbe, obstojajoče na podlagi najkrutejšega egoizma. Kako naj se odpravi to poglavje s sveta, dokler se ne izpremeni temelj te družbe. Radikalni boj proti zanemarjanju mladine se imenuje socialno-demokratsko delo. A kaj stori predstaviteljica kapitalistične družbe, da bi vsaj omejila zanemarjenost in njene posledice, ki jih že ne more popolnoma odpraviti s sveta? ... Ječe zida! Vso skrb pa prepušča privatni iniciativi. Polovico denarja, ki ga porabi za policijo, sodnije in ječe, bi zadostovalo, da bi se rešilo tisoč in tisoč otrok, za katere ne bi bilo nikdar več treba ne policista, ne sodnika, ne ječničarja! Ampak to bi bilo zoper pravila krščanske kapitalistične družbe! Te prekrasne družbe, ki jo je že po njenem zatrevanju ustanovil sam Bog v nebesih!

Goriške vesti.

— Izlet v Trst. Kakor smo že naznanili, priredi Socialistična mladinska zveza na Goriskem

v nedeljo, 24. julija

(dan se je moral zaradi tržaskih prilik preložiti) izlet v Trst. Ako se oglasi najmanj 300 izletnikov, pojde tja in nazaj

poseben vlak

in bodo vozne cene znatno znižane.

Sodrug!

Ta dan napravijo tudi naši ljubljanski sodrugi izlet v Trst. Imamo torej tem več povoda, skrbeti, da bo tudi udeležba z Goriškega častna. Naša dolžnost je, pridno agitirati, da se ne le en dan veselimo v družbi naših tržaskih in ljubljanskih sodrugov, ampak da tudi čimbolj impozantno manifestiramo delavsko solidarnost. Tržaski sodrugi se že pripravljajo, da pripravijo ljubljanskim in goriškim gostom dostojen sprejem.

Kdor se hoče udeležiti izleta v Trst, naj se takoj oglasi pri tajnistvu v Gorici, ulice Tre Re 16, ali pa pri svoji organizaciji. Cene in spored objavimo pravočasno.

— Nadomestna volitev v Gorici. Kakor smo že javili, bo v nedeljo, dne 26. t. m. nadomestna volitev za državni zbor. Volitev se udeležijo italijanski liberalci, klerikalci in socialni demokratje. Slovenski liberalci so razglasili abstinenco. Zakaj — tega ne vemo. Najbrže zato, ker so preleni za delo. Nas seveda prav malo briga, katera stranka se udeleži, katera pa ne. Socialna demokracija gre v boj, da presteže svoje volilce in spozna, koliko je napredovala od zadnje volitve. Za nacionalne stranke je v stvari nekaj drugega. Letos se namreč udeleži tudi klerikalna stranka, ki je lani glasovala za Maranija. In italijanski klerikalci imajo v Gorici okrog 500 glasov. Zato ni izključeno, če bi se Slovenci udeležili in dobili le tiste glaseve, ki so jih imeli zadnjič, da bi prišlo do ožje volitve. In to bi

bil najhujši poraz italijanskih nacionalcev. Ali naši narodnjaki ne vidijo tega. Če bi slo proti socializmu, bi bili naši narodnjaki prvi, ki bi nastopili. Ali proti nacionalcem — hm, roka roko umiva. Zato je tembolj dolžnost slovenskih delavcev, da složno glasujejo, kajti čim več glasov dobi naš kandidat, tem hujši bo udarec za italijansko kamero. Sadržgi, agitirajte torej!

Sodrug na Goriškem!

Širite „Rdeči Prapor“ in agitirajte zanj! „Rdeči Prapor“ je edino slovensko glasilo! Nabirajte nove naročnike in prispevke za tiskovni sklad! Naša pač mora biti: Vsak socialist mora biti naročnik „Rdečega Prapora“.

Tržaške vesti.

Kdo bo tržaški škof? Ker niti prošt Faidutti, niti kanonik Mecchia, niti kakonik dr. Pederzoli niso nimajo upanja, da bi dobili tržaško škofijo, je najnovejša kombinacija s kandidaturom provincijala kapucinskega samostana na Reki patra Bernardina Skrivaniča.

Štajerske vesti.

— **Zaradi železniške nesreče v Krotten-dortu pri Gradcu**, ki se je zgodila 24. febr. t. l., sta stala dne 11. t. m. pred senatom dež. sod. nije v Gradcu postajenačelnik Ignac Tomz in žel. delavec Anton Marx, prvi, ker je nezadostno pazil, če je zakret prestavljen na „ravno“ ali ne, drugi pa, ker je pozabil postaviti zakret na „ravno“. Tako je prišlo, da je vojaški vlak prišel na neke tam stoječe vagone, in le ravno-dušnosti in obdobjanja vredni hladnokrvnosti vlakovodja Leskoška se je zahvaliti, da se ni zgodila kaka večja nesreča, ampak da je bilo razbitih le več vagonov, in da je bil težko ranjen le sprevodnik Krajčič. Vsled raznih olajšalnih okolištin sta bila oba obtožena obsojena vsak na 3 tedne težke ječe.

— **Samomor 70 letnega moža.** V Ptuj se je ustrelil radi neozdravljive bolezni vpokojeni 70let stari portir južne železnice Karol Stach.

Dnevne vesti.

x **Profesorja Masaryka** ima „Slovenec“ tako na piki, da bi ga najraje izročil „posvetni roki“, da ga kaznuje „brez prelijanja krvi“. Z grmado je dandanes seveda križ; ta kazenska metoda ni več moderna in tudi kompetenca katoliške cerkve ne sega več tako daleč, da bi mogla dejansko soditi „križoverce“. Ampak „moralno“ je „Slovenec“ že tolikokrat obglavil Masaryka, da je neumevno, kako more še živeti. Masaryk sicer ne živi med nami; Masaryk ni brezverec, ampak močno povdarja verstvo. Vendar se „Slovenec“ neprenehoma zaganja vanj. Enkrat ga je „umoril“ dr. Krek v državnem zboru; tako je „trdil“ „Slovenec“. Te dni ga je uničil češki klerikalec dr. Myslivec v parlamentu; tako trdi „Slovenec“. V nedeljo je poginil na nekem shodu v Pragi; tako priča „Slovenec“. Kdor se upa sam čitati objektivna, obojestranska poročila, se pa prepričuje, da je Masaryk vsem tem klerikalnim doktorjem posteno posvetil ob vsaki priliki. In to je tisto, kar boli „Slovenca“. Površen poslušalec lahko misli, da klerikalni list žuga; kdor natančneje posluša, se pa prepriča, da le tako glasno ječi.

x **Povodnji na Ogrskem.** O strašnih povodnjih se poroča iz Ogrske. Reka Černa je 14. t. m., ko se je utrgal oblak, prestopila bregove in poplavlila celo dolino 2 metra visoko. Prebivalci so morali bežati na strehe. Mostovi, brzojavni in telefonski drogi so poškodovani. Ves promet je ustavljen. Škoda se čeni na več milijonov kron. Najbolj so prizadeti komitati Orsova, Bosovics in Noldova. Živina je poginila. Nad 300 oseb se pogreša. Samo v okraju Noldovi je Donava odnesla 100 oseb.

x **Alfabeti — poslanci.** Med novoizvoljenimi mohamedanskimi poslanci v bosanskem saboru je — 8 alfabetov. Sedaj poroča „Muslimanska sloga“, da je sekcijski šef baron Pittner predlagal predsedstvu bosansko-hercegovskega deželnega zbora, naj se za te mohamedanske poslance otvori alfabetni tečaj, da se bodo za časa zasedanja naučili brati in pisati.

Zadnje vesti.

Parlament pod stražo. Dunaj, 20. junija. Nemško-nacionalne stranke, ki so bile dolgo tako zmedene, da na noben način niso vedele, kakšno stališče naj zavzemajo v vprašanju italijanskega vseučilišča, so po dolgem metanju sprejele Bie-nerthov kompromisni predlog, da se ustanovi italijanska fakulteta za pet let na Dunaju. To je baje tako razkačilo nemške študente, ki ne marajo drugo-narodnih dijakov na Dunaju, da so hoteli prirediti pred parlamentom demonstracije. To je izvedela policija, pa je postavila dopoldne močan kordon pred parlament.

Radi italijanskega vseučilišča. Dunaj, 20. junija. „Slovaška Enota“ ima v sredo dopoldne sejo da zavzame stališče v vprašanju italijanskega vseučilišča. Med Čehi in Jugoslovani so baje nasprotja.

Suklje odložil mandat. Novo mesto, 20. junija. Deželni glavar Suklje je odložil svoj državno-zborski mandat, ker so kranjski klerikalci svoj čas sklenili, da mandat deželnega odbora in državnega ne sme biti v enim rokah. Namesto Sukljeta kandidirajo klerikalci sedanjega deželnega odbornika profesorja Jarca v državni zbor, ki ima, če bo izvoljen, opustiti deželno odborstvo.

Weiskirchner na avdienci. Dunaj, 20. junija. Cesar je včeraj v Schönbrunn sprejel trgovskega ministra Weiskirchnerja na avdienci.

Minister Madeyski umrl. Veliki Lošinj, 20. junija. Bivši naučni minister, Poljak vitez Madeyski je tukaj umrl. Bil je član Windischgrätzove vlade od leta 1893 do 1895, pozneje je bil, kakor večinoma vsak bivši minister, imenovan v gosposko zbornico. Po svojem mišljenju je bil reakcionarec. Star je bil 69 let.

Sarajevski atentat. Sarajevo, 20. junija. Policija se zopet postavlja na stališče, da je bil atentat na generala Varesanina političen. Policija namreč javlja, da je bil Srb Mihajlo Koričević, s katerim je bil Žerajić v skupnem stanovanju, revolucionarec ter misli, da mu je ta dal sredstva za atentat.

Slavna nesreča. Lvov, 20. junija. Tukaj se je podrla dvanadstropna hiša in je zasula 30 oseb. Izpod razvalin so izlekli osem mrtvih in 20 ranjenih. Bojé se, da je pod razvalinami še več mrličev.

Kolera v Galiciji. Podvoločijska, 20. junija. Iz Rostova je sem došla neka ženska, po imenu Puls in je umrla. Dognalo se je, da je umrla za pravo kolero, ki sploh močno razsaja na Ruskem.

Ogrske reči. Budimpešta, 20. junija. Včeraj se je tukaj konstituirala vladna stranka, ki se sama imenuje „Narodna stranka dela“. Govoril je ministrski predsednik grof Khuen, ki je mlatil prazno slamo, pa fevdalec grof Štefan Tisza.

Dunaj, 20. junija. Znani pisatelj Scotus Viator, kateremu je Khuen Hedervary grozil z izgonom in ga dolžil, da je podkupljen od Rumunov, je izjavil v dunajski „Sonnen- und Monats-Zeitung“, da je navajen napadov od madžarskega šovinizma, kar je pa vedno preziral, ker tisti napadi ne dosežejo stališča, ki ga zavzema v literarnem svetu.

Nemški cesar operiran. Berlin, 20. junija. Nemškemu cesarju Viljemu, ki je pred kratkim zbolel na roki, se je napravila zopet oteklina na kolenu. Včeraj so javljali, da je bil zaradi tega operiran in da se je operacija posrečila. Danes se pa trdi, da ni bilo nikakršne operacije, ampak da se je oteklina sama odprla.

Dogodki v Albaniji. Sofun, 20. junija. Dvanajst bataljonov pod Osman pašo in petnajst bataljonov pod Ševket pašo je zadelo v okrajih Malisija in Hasi na odpor Arnautov. Vojaki so pregnali vstaše in so začeli razoroževati prebivalstvo. Na turški strani sta padla dva lajtnanta in 16 mož.

Železniška nesreča na Franconskem. Versailles, 19. junija. Sotci se je ekspresni vlak 477 iz Grenville na postaji Villepreux zapeljal na stojeci osebni vlak šte. 467. Učinek je bil strašen. Lokomotiva, tender in trije vagoni so se zarili v zadnjih pet vagonov osebnega vlaka. Nastal je požar in deset vagonov je zgorelo. Vode je manjkalo. Po peturnem delu so potegnili deset mrtvih in 25 ranjenih izpod razvalin. Do jutra so dobili še osem mrtvih.

Tristo hiš zgorelo. Molulev (Rusija), 20. junija. Včeraj je v mestu nastal požar, ki je upepelil 300 hiš. Davi je še gorelo.

Socialni pregled.

** **Kolarski pomočniki v Gradcu** so meseca maja predložili podjetnikom zahteve, ki se tičejo zvišanja minimalne plače in zboljšanja mezde za 15 odstotkov. Razprave, ki so se vršile doslej, so ostale brez uspeha. Ker hočejo podjetniki vpe-ljati akord, nočejo pa ničesar slišati o zboljšanju plače, se ni mogel doseči sporazum. Vsled tega so zastopniki pomočnikov sklenili, v ponedeljek stopiti v stavko. Kolarski delavci naj torej ne iščejo dela v Gradcu.

Iz stranke.

o **Češko-nemški nesporazum.** Radi glasovanja o podržavljenju šole Komenskega na Dunaju je prišlo med češkimi in nemškimi socialno-demokratskimi poslanci do malega nesporazuma. Češki sodrugi so glasovali za predlog, nemški proti njemu. Oboji so potem izdali tudi izjave o svojem stališču. Češki sodrugi menijo, dokler vzdržuje država nemške ljudske šole v Trstu in Pulju, da je na vsak način upravičeno, zahtevati

tudi podržavljenje češke šole na Dunaju. Nemški sodrugi pa izjavljajo, da se jim zdi nevarno, reševati posamezne narodne zahteve, ne da bi se poprijelo narodno vprašanje v celoti, ter pravijo, da bi potem gotovo tudi nemški Schulverein zahteval podržavljenje svojih šol. Priznavajo pa Čehom pravico do lastnih šol tudi tam, kjer so v manjšini. Nasprotje je zgolj taktično, nikakor pa ne načelno in nasprotniki se prezgodaj vsele, če mislijo, da nastane raditega razdor v stranki.

Strokovni pregled.

Kongres strokovnih organizacij s Trstu.

V nedeljo, dne 12., in v ponedeljek, 13. t. m. se je v šil v Delavskem domu v Trstu kongres primorskih in dalmatinskih strokovnih organizacij. Udeležba je bila nepričakovano velika. Izvršitev je bila sledeča:

Kongres otvori sodr. Oliva v imenu strokovne komisije. Pozdravi delegate in izraža veselje nad dejstvom, da se je v naše organizacije povrnil zopet potrebni mir. Nato so bili izvoljeni v predsedništvo kongresa sodrugi: Oliva, Marchioli in Dorigo. Po izvolitvi vseh potrebnih odsekov in komisij je sodr. Oliva prečital poročilo strokovne komisije, ki ga bomo zaradi velike važnosti, objavili v prihodnji številki. Za njim so poročali delegatje z dežele in iz drugih mest. Tudi ta poročila bomo objavili, da postavimo na laž tiste, ki govorijo o umiranju naših organizacij. Samoposebi se razume, da je bil kongres zelo zanimiv in živahen. Prvi dan se je uporabilo za poročila in se je rešila tudi točka o politično-socialnih zavodih in strokovnih organizacijah, o kateri je obširno in krasno poročal sodr. Puecher. Tudi to poročilo bomo po možnosti objavili.

Točka o združnistvu in strokovnih organizacijah se ni mogla rešiti, ker je imel o njej poročati sodr. Valentin Pittoni, ki se pa kongresa ni mogel udeležiti, ker je bil zadržan v parlamentu na Dunaju zaradi važnih političnih vprašanj.

Poročila strokovne komisije in delegatov so bila vzeta enoglasno na znanje. Odobrilo se je finančno poročilo strokovne komisije in ji je na predlog nadzorovalnega odseka podeljen absolutorij.

Drugi dan so se na predlog komisije za pregledovanje predlogov enoglasno sprejele sledeče

resolucije:

I. Vsled podrobnih poročil o stanju strokovnih organizacij v Istri, Dalmaciji in na Goriškem je zbor prišel do prepričanja, da bi se dovedle strokovne organizacije v Istri s potrebnimi sredstvi do velikih uspehov; zbor konstatira, da je v Dalmaciji in na Goriškem strokovno gibanje šele v svojem začetku. Strokovnim skupinam v teh krajih se nalaga, da natančno poročajo svojim osrednjim zvezam o stanju in potrebah; zbor posebno priporoča sosednji komisiji na Dunaju, da nastavi v Pulju posebnega strokovnega tajnika za Istro in da z vsemi močmi pomaga plemenitemu in trudapolnemu delu za strokovno organizacijo v Dalmaciji in na Goriškem.

II.

Kongres nalaga vsaki izmed treh dežel (Istrski, Goriški in Dalmaciji), da si izvolijo po enega dopisovalca-zaupnika, ki naj bo v tesni stiki s strokovno komisijo v Trstu.

III.

Kongres nalaga bodoči strokovni komisiji, da izdela zase poseben poslovnik in si določi delokrog, po katerem naj se sedaj provizorično ravna in ki naj ga predloži v odobritev prihodnjemu kongresu.

IV.

Vsled razprav, ki so se vršile na tem kongresu in oziraje se na točke, o katerih ni bilo mogoče razpravljati, sklene zbor, sklicati v drugi polovici meseca septembra izreden strokovni kongres.

Večkrat odlikovane vinske kleti Domenico Malusa v Kanfanaru

so otvorile glede na ugodno novo vinsko letino

8-1

v Šelenburgovi ulici šte. 6 trgovino z rodbinskimi, namiznimi in desertnimi vini

po izredno znižanih cenah.

Dostavlja se tudi v hišo.

Na željo polzkušnje zastoj.

V.

Kongres nalaga strokovnim organizacijam v Trstu, da pošiljajo strokovni komisiji mesečno statistiko o svoji moči in napredku. Statistično poročilo naj obsega dohodke in izdatke, vstop in izstop članov, delo odborov i. t. d. To zaradi tega, da bo mogoče strokovni komisiji sestaviti splošno statistiko, da bo vedno na jasnem o položaju strokovnih organizacij in da se ji tako omogoči lažja obramba in varovanje koristi organizacij.

VI.

Oziraje se na razne sklepe zvezinih kongresov in zlasti na sklep zadnjega kongresa osrednje strokovne komisije na Dunaju, sklene zbor, da se morajo ne kvalificirani delavci posameznih tovarn in industrijskih podjetij organizirati v tistih strokovnih organizacijah, po katerih so označene tovarne in podjetja. To zaradi tega, da se olajšajo delavska gibanja.

VII.

Kongres vzame na znanje poročilo o kulturnih in strokovnih organizacijah in nalaga bodoči strokovni komisiji, da odgovorno s prizadetimi faktorji uresniči sklepe tega poročila.

Pri tem je šlo za to, da se omogoči slovenskim in italijanskim organiziranim delavcem, uporabljati bogate knjižnice in biti deležni vseh drugih izobraževalnih sredstev „Ljudskega odra“ in „Circola di studi sociali.“

Na predlog volilnega odbora so bili izvoljeni soglasno v novo strokovno komisijo sledeči sodrugi: J. Balighini, F. Pittoni, J. J. Suber, V. Kermolj, I. Facchini, J. Magris, I. Vitiello, F. Novak, I. Regent, J. Merk, I. Gosetti, I. Oliva. Poleg tega imajo sedež in glas v strokovni komisiji še sodrugi Kopač, Chiussi in Remisek kot strokovni tajniki in Todeschini kot tajnik strokovne komisije. V nadzorovalni odbor so pa bili izvoljeni sodrugi: E. Viezzoli, V. Ravasini in C. Kovic.

Ob zaključku se je sprejela še sledeča resolucija:

Kongres obsoja najstrožje izivajoče postopanje društva malih železnic (tramvajska proga Trst—Občine), izraža solidarnost z odpuščenimi delavci in njihovo organizacijo in nalaga organizaciji železničarjev in prometnih delavcev, da sprejmejo organizacijo teh tramvajskih uslužbencev v svoje področje.

To se je sklenilo zaradi tega, ker je bilo več delavcev, uslužbenih pri tramvaju Trst—Opčine, odpuščenih iz dela samo zaradi tega, ker so bili organizirani. Sedaj hočejo odpustiti še druge.

Nato zaključni sohr. Oliva ta velevažni kongres z ognjevitim nagovorom na delegate in z željo, da bi donesel kongres najboljših uspehov.

o Delavski kolek za Kranjsko, Štajersko in Koroško. Založništvo tega koleka, ki je slično onemu za Goriško, Istro in Primorsko, je po nalogu izvrševalnega odbora stranke prevzel sohr. Ivan Kocmur, pri katerem imajo organizacije in zaupniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem odslej napravljati svoje naročbe. Organizacije na Goriškem, Primorskem in v Istri naročajo kolek slejkakor prej pri sodrugu Jos. Petajanu v Gorici. Sodrugi in organizacije, tako strokovne kakor gospodarske, so naprosene, da se pridno poslužujejo delavskega koleka, ki utegne donosati stranki čedne dohodke. Rabi se lahko kot pečatna znamka pri poštnih pošiljkih, kakor: pismih, zalepkah, dopisnicah, razglednicah, zavojih itd. Naj se ne odda nobena

pismena ali kaka druga pošiljatev, da bi ne bilo na njej delavskega koleka. Dalje se lahko naleplja na vstopnice pri raznih delavskih priredbah, na dopisnice in zalepke pri šaljivi pošti ter tudi na dobitke pri srečolovu, tomboli itd. Noben sodrug naj ne gre na volišče, ne da bi poleg imena kandidato-vega ne nalepil vsaj en delavski kolek. Vsaka delavska veselica ali druga priredba služi tudi v to, da se razpeča čim več delavskega koleka. Prosijo se še posebej vse strokovne in gospodarske organizacije, naj sklenejo, da se vsa pisma opremijo z delavskim kolekom. Naročbe iz Kranjske, Štajerske in Koroške je pošiljati edino na naslov: Ivan Kocmur, Ljubljana, Gosposka ulica št. 12. Cena koleka v Ljubljani ista, kakor v Gorici. Posamezen izvod stane 2 vinarja. Manj kakor 50 kolekov je po pošti ne pošlje, izvzemši če se obenem vpošlje tudi denar. Da ni preveč nepotrebnih stroškov (za naknadno pošiljanje denarja in eventualne opomine), se priporoča, da se obenem z naročbo vpošlje tudi denar (lahko tudi v poštnih znamkah). — Sodrugi in organizacije, sezite po delavskem koleku!

Gostilna „Pri panju“

Vegova ulica št. 10

se priporoča za mnogobrojen obisk

lastnik **Leonardo Galante**

ima najboljša pijača; dobiva se izhoren „pelinkovac“, goriška, istrska, dalmatinska vina in dolenski cviček po najnižji ceni. 26—13

Partiji

polagalcev podov

8 do 10 mož ali tudi posamezno je oddati 12.000 m² poda. — Delo se prične dne 15. julija 1910. — Pismene in ustmene ponudbe najkasneje do 1. julija na

Bauunternehmung Karl Pogatschnig & Komp., Linz, Pfarrplatz 12.

50 % prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **krl, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

Sladin

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno. 62—43

v lekarni **Trnkoczy** zraven roloža v Ljubljani

ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Enonadstropna vila

z velikim vrtom na lepem prostoru

8

je naprodaj

cesta v Režno dolino št. 216 pri Ljubljani. Več se poizve v vili „Minki“, Režna dolina št. 237.

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja, snajenje stanovanj in okenj

Ljubljana

Šelenburgova ulica 6

52—4

izvršuje

vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

lv. Jax & sin

Ljubljana

Dunaska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

— Ceniki zastoj in franko. — 17

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52—59

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Bianca

se priporoča.

Stopnice, balkoni
spomeniki
stavbeni okraski
i. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

10—4

v Ljubljani.

Cementne cevi
v vseh dimenzijah
barvaste plošče
i. t. d.

Dolnška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani

Telefon števil. 168.

Telefon števil. 168.

priporoča svojo

izborna pivo v sodnih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

62—14